

EAHP Academy Seminar 2 beszámoló: Antibiotikum Stewardship - kezdőknek

2017. szeptember 29. és október 1. között került megrendezésre Bécsben az EAHP Academy Seminar, idén is két programmal. A Seminar 2 „Antibiotic Stewardship for beginners” címmel a résztvevőket a különböző osztályokon alkalmazott antibiotikum terápiák megfigyelésére, optimalizálására, és az ehhez szükséges multidiszciplináris csapatban való, illetve önálló munkavégzésre kívánta felkészíteni.

Az MGYT Kórházi Gyógyszerészeti Szervezete és a Magyar Kórházi Gyógyszerészetért Alapítvány által kiírt pályázat eredményeként ketten- Holub Lili és Takács Gábor – vehettünk részt és képviselhettük a magyar kórházi gyógyszerészeket a Seminar 2 blokkban.

Szakmai Program:

Dr. Torsten Hoppe-Tichy köszöntője után Prof. Dr. Martin Hug az antibiotikum stewardship fontosságára hívta fel a figyelmet, a szakirodalomban fellelhető evidenciák bemutatásával. Sajnos a téma jellegéből fakadóan kevés vizsgálat áll rendelkezésünkre, és ezek nagy része alacsonyabb evidenciájú. Az antibiotikum terápia helyes időtartamának megválasztása (indokolatlanul hosszú terápiák felfüggesztése), az intravénás alkalmazás orálisra váltása, farmakokinetikai monitorozás (pl. aminoglikozidok esetén), *Clostridium difficile* fertőzésre különösen hajlamosító antibiotikumok használatának visszaszorítása, illetve prospektív vizsgálatok elvégzése, majd visszajelzés adása, illetve az antibiotikumok rendelésének szigorítása mindenképpen előnyös a beteg életkilátásainak, a rezisztencia terjedés csökkentésének, mellékhatások csökkentésének, az ápolási napok csökkentése szempontjából. Ezeken kívül nem szabad megfeledkezni az anyagi megtakarításról sem.

Dr. Matthias Fellhauer előadásában az adatok gyűjtéséről, azok helyes felhasználásáról tartott ismertetést – rámutatva az esetleges hibákra, buktatókra. Ugyan a nemzetközi elfogadott standard „mértékegysége” az antibiotikum felhasználásnak a DDD (defined daily dose), azonban ez gyakran félrevezető lehet, érdemesebb helyi vizsgálatra az RDD (recommended daily dose) értéket használni. Ebben az esetben nem a WHO által meghatározott, elsődleges indikációban alkalmazott dózissal kell számolni, hanem az adott osztályon leggyakrabban alkalmazott dózissal. Fontos, hogy ne becsüljük túl a nemzetközi adatok jelentőségét, az azoktól való lényeges eltérés figyelemfelkeltő lehet, azonban inkább a lokális változásokra érdemes fókuszálni.

Dr. Florance Lieutier-Colas saját, a sebészeti antibiotikum profilaxis területén elért eredményeit mutatta be. Az intézményükben a gyógyszerértékár által előkészített kiteket alkalmaznak. Minden műtéti típushoz a helyi protokollnak megfelelően egy dózis antibiotikum található, a részletes felhasználási útmutatóval. Így sikerült optimalizálni a profilaxisban alkalmazott antibiotikumok felhasználását.

Prof. Dr. Uga Dumpis – az előadók között egyedüli infektológusként – oldott hangulatú előadásában gyakorlatias tanácsokkal látta el a résztvevőket, leginkább abban nyújtva segítséget, hogyan érdemes elkezdni a munkát. Mindenképpen olyan osztályt érdemes választani elsőnek, ahol szívesen fogadják a gyógyszerészt, legalább egy valaki komolyan érdeklődik a téma iránt, és elhivatott benne. Kis projektekkel érdemes kezdeni, monitorozni az elért változást – erre legmegfelelőbb módszer a pont prevalencia vizsgálat - és ezt megfelelően kommunikálni. Elengedhetetlen csatlakozni, vagy létrehozni egy multidiszciplináris csapatot, infekció kontroll nélkül nem érhetünk el sokat.

A napot workshop zárta, ahol Dr. Antonella Tonna vezetésével a különböző országok gyakorlatát vitattuk meg.

A szombati napot Dr. Torsten Hoppe-Tichy motiváló előadása nyitotta meg. Anyagi forrás, és munkaerő hiányában nehéz plusz feladatot vállalni, különösen, ha az orvosok hozzáállása nem megfelelő a kórházi gyógyszerészekhez. Elengedhetetlen az intézeti gyógyszerészeti munkarendjének átgondolása, változtatása, hogy idő és munkaerő szabaduljon fel. Amennyiben sikerül az elért eredményeket jól kommunikálni a vezetőség felé, esély nyílik erőforrás kérésére.

Dr. Kornelia Chrapkova a saját kórházában elért eredményeken keresztül bemutatta, miként érdemes elkezdni az antibiotikumokkal kapcsolatos vizsgálatokat. Ő is kiemelte, hogy befogadó, nyitott gondolkodású kollégákat érdemes megkeresni. Kis lépésekben szükséges haladni. Fontos az adatok helyes elemzése és értékelése, melynek alapján változtatásokat tudunk eszközölni. Ezen változtatásokat megfelelően kell kommunikálni az osztályos dolgozók felé, ellenőrizni kell ezek betartását. Ehhez elengedhetetlen a mindennapos osztályos jelenlét. Fontos az ismételt monitorozás, és az eredmények publikálása.

Dr. Jacqueline Sneddon első előadásában az antibiotikum alkalmazás optimalizálását segítő minőségfejlesztési módszerek gyakorlati alkalmazását mutatta be szemléletes skóciai példákon keresztül. A menedzsment tudományban régóta alkalmazott PDSA-kör jó kiindulási alap lehet ilyen irányú munkánk megkezdéséhez. A skót klinikai gyógyszerész kifejtette, hogy a legegyszerűbb és leghatékonyabb módszer a pont prevalencia vizsgálatok alkalmazása, amelyekhez nem szükséges hatalmas adatbázis gyűjtése, az sem probléma, ha a kórházunkban az elektronikus adatgyűjtés nehézkes. Előre össze kell állítani egy releváns kérdéssort, amelyre számos kitűnő példát hozott a szakirodalomból valamint saját eredményeiből, megfelelően kell kommunikálni az adott osztály dolgozóival munkánk lényegét és adott napon a helyszínen be kell gyűjteni az adatokat. A pont prevalencia vizsgálat tulajdonképpen egy klinikai auditnak tekinthető. Amennyiben rendszeresen végezzük, rendkívül értékes eszköz lehet az antibiotikum alkalmazás folyamatos minőségmenedzsmentjében.

Végül azon gyakorlati példákat ismertette Dr. Sneddon, amelyek a klinikusok, az egészségügyi dolgozók, a betegek, sőt az egész társadalom oktatását szolgálják, hogy felhívják a figyelmet a fokozódó antibiotikum rezisztencia beláthatatlan veszélyeire. Ez ugyanis még korántsem egyértelmű az egyes emberek számára, de még sokszor az egészségügyben dolgozók számára sem. E téren rengeteg tennivalónk van még, hiszen az antibiotikum politika sikere hosszú távon azon múlik, hogy az egész társadalom tisztában legyen azzal a fenyegetéssel, amely valamennyiünket érint, ha az antibiotikumok elvesztik hatásosságukat.

Társasági program:

A szeminárium végén a szervezők gondoskodtak róla, hogy egy hamisítatlan bécsi Heurigerben osztrák borok és ételek mellett kellemesen kapcsolódjunk és bepillantást nyerjünk a tradicionális grinzinger borozók autentikus világába. A főváros legfontosabb nevezetességeit bemutató kirándulással zárult a komplett és hasznos továbbképzés.

A beszámolót készítette: Dr. Holub Lili szakgyógyszerész és Dr. Takács Gábor főgyógyszerész